

Nederlandse architecten spelen een belangrijke rol op internationaal niveau. Er wordt wereldwijd gekeken naar wat Nederlandse vakgenoten doen, omdat ze zich onderscheiden in ruimte- en lichtgebruik, efficiëntie en originaliteit. In de tweede aflevering van Dutch Design Nieuwe Stijl: Zecc-Architecten.

Van watertoren tot torenhuis

Het verhuizen was een drama, want het gebouw bestond uit 9 woonlagen en had geen lift. Maar toen alles er eenmaal in stond, bleken de bewoners van deze voormalige watertoren in samenwerking met Marnix van der Meer en Rolf Bruggink van Zecc-Architecten er een architectonisch hoogstandje van te hebben gemaakt.

de begane grond vinden we nu de keuken, op de eerste etage de woonkamer en op de tweede de speelkamer voor de kinderen. Maar daar houdt het natuurlijk niet mee op. In totaal telt deze toren acht verdiepingen. En omdat watertorens rond zijn, heeft dat voor wat betreft de transformatie tot woning nogal wat consequenties. Allerlei zaken in het dagelijks leven zijn rechthoekig, denk maar aan een bad, douche, piano, of een bankstel. Om dat op te lossen hebben we alle rechthoekige vormen in het midden van de ruimte gezet, met veel haakse, rechte lijnen. Zet je meubelstukken in een rond gebouw 'tegen' de muur, dan ontstaat daarachter een soort

maanvormige ruimte waar je niets aan hebt. Door alles vrij in de kamers te zetten, kreeg je geen loze ruimtes. Het was een enorme uitdaging om van al die woonlagen een prettig woonklimaat te maken. Je moet bijvoorbeeld niet het idee krijgen dat je verdwaalt, omdat je niet meer weet op welke verdieping je zit. Zo van: zit ik nu op de derde of op de zesde? Daarom hebben we per woonlaag gekozen voor een ander soort trap. Aan de trap herken je de verdieping, met name in het onderste gedeelte van de toren was dat van belang, want die bestond uit vier identieke verdiepingen. Dus kreeg de woonkeuken een zware, in beton gestorte trap. In de woonkamer kozen

we voor een stalen, open trap waar je doorheen kunt kijken, zodat hij goed ruimtelijk werkt. Dan is er ook nog een houten trap et cetera. Voorheen lagen alle trappen boven elkaar. Dat hebben we veranderd, de ene trap gaat nu in de andere over, waarmee één vloeiende lijn van beneden naar boven en andersom werd gecreëerd. Daardoor hoef je nooit om een trap heen te lopen, wat het woongenot bevordert. Het is een soort vloeiende kralenketting geworden."

WATERVAT WERD SAUNA

"Vervolgens moesten we zien wat we met de bovenste verdiepingen konden doen. De

De ene watertoren is de andere niet. De ene staat vrij in het land en is kolossaal, de ander staat op een ontsierend industrieterrein en leent zich niet voor een nieuwe bestemming. Maar wat te doen met een in 1984 buiten gebruik gestelde watertoren in Soest? De locatie was ideaal, hij stond midden in een villawijk in Soest, er zijn slechtere plekken denkbaar, nietwaar? Het was ook een relatief kleine toren, waardoor hij zich uitstekend leende voor een kleinschalige functie. En ten derde was deze toren voorzien van een behoorlijk aantal ramen, waardoor hij redelijk 'leefbaar' was. Maar toch: hoe bouw je zo'n rond gebouw om tot fijne woonplek?

Marnix van der Meer en Rolf Bruggink van Zecc-architecten vonden het antwoord. Zij kregen de opdracht om van dit rijksmonument, een ontwerp uit 1931 van architect Mertens, een goed georganiseerd en ruimtelijk interessant woonhuis te maken. Daar kwam heel wat bij kijken. Marnix: "Zo moesten er verroeste balken worden verwijderd. Dat was helaas noodzakelijk, want het bovenste gedeelte van de toren stond op instorten. Ooit hing in die staalconstructie een stalen watervat, maar staal zet uit als het gaat roesten. Daarmee was de hele zaak onstabiel geworden. Dat vat was al eerder uit de toren verwijderd, met uitzondering

van de bodem. Toch moesten er nog meer roestende balken uit. Alleen de stalen bodem kon blijven. Met de onderkant van de toren was bouwkundig weinig aan de hand, die kon bewaard blijven."

VLOEIENDE LIJNEN

"We hebben er vervolgens een aantal extra ramen ingezet. Ook besloten we in de achterkant van de toren, aan de tuinkant, een grote glaspui te zetten die zich over drie verdiepingen uitstrekt. Die fungeert als een soort vide tussen de drie onderste lagen, daarmee voorkwamen we het gevaar dat je je in de toren opgesloten zou gaan voelen. Op

“Om de balans tussen ‘zogenaamd oud’ en nieuw te vinden, was een behoorlijk gepuzzel”

ruimte die was ontstaan door het verwijderde vat, was van een enorme hoogte. We vonden het zonde om daar een vloer in te leggen. We hebben toen voorgesteld om één groot object te maken, een soort ‘woonmeubel’. Daarin vind je nu kasten, een sauna, een barretje en een toilet. Maar het hele meubel is wel los van de ronde wanden geplaatst, waardoor je de hoogte van het oorspronkelijke watervat toch blijft zien. Je houdt een gevoel van de oorspronkelijke ruimte. We hebben daar bovenin alles van geschilderd hout gemaakt, met uitzondering van de vloer, daar kozen we voor gevulderd beton. Daarmee behielden we het industriële karakter van die bovenste verdiepingen en het ziet levendig

en oud uit. Dat behoud van het industriële karakter was ons doel. We hebben heel ingrijpende dingen gedaan, maar ik vind het ook belangrijk dat je de oorspronkelijke uitstraling van een pand eert. En dan wilden we een spanningsveld creëren tussen oud en nieuw. Zo zit er bovenin vanuit de slaapkamer een trappetje naar het dakterras. We kozen voor onbehandeld en doorleefd materiaal voor die trap, waardoor je denkt dat het er altijd in heeft gezeten. Dat creëert een leuk spanningsveld met bijvoorbeeld de glaspui, waarvan je duidelijk ziet dat het een hedendaagse ingreep is. Om die balans tussen ‘zogenaamd oud’ en nieuw te vinden, was een behoorlijk gepuzzel.”

“Zecc-architecten doet wel meer herbestemmingen, zoals bijvoorbeeld van kerken en een oude industriële loods, die we nu ombouwen tot woning. Maar we doen ook projectmatige nieuwbouw. Dit was een even uitdagende als leuke opdracht. De grootste uitdaging was om, ondanks de afwijkende maten en de vele woonlagen, een goed functionerend huis te creëren. Je hebt helemaal niet door dat je ineens op de zevende etage staat. Je loopt als in een museum door een ruimte, waardoor het idee dat je eigenlijk in één groot trappenhuis woont, volledig vervaagt.” ■

Voor meer informatie zie de verkoopadressenpagina.

